

Vergaderjaar 1984–1985 Nr. 139a

18 752 **Nadere wijziging van de Ziektewet, de Coördinatiewet Sociale verzekering en enige andere wetten (verlaging uitkeringspercentage Ziektewet en premieheffing over uitkeringen bij ziekte)**

18 753 **Overgangsmaatregel met betrekking tot loonbetalingen tijdens ziekte en aanvullingen op de wettelijke ziektegelduitkeringen (overgangsmaatregel bovenwettelijke uitkeringen)**

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹

Vastgesteld 8 maart 1985

De leden van de **C.D.A.**-fractie hadden met grote belangstelling kennis genomen van deze maatschappelijk zo omstreden wetsvoorstellen. Hetzelfde geldt voor de uitvoerige schriftelijke en mondelinge gedachtenwisseling in de Tweede Kamer waarbij de premieverhouding op ziekgeld, in tegenstelling tot de verlaging van het uitkeringspercentage en de inkomstenstoets voor de minimum-inkomensgarantie, het minst bestreden werd. Overigens betekent die minimum-garantie in het bijzonder gedurende de eerste 6 weken, een verlichting van de eventuele «verschuivingslasten» naar de werkgevers met relatief veel minimum-inkomenstrek(st)ers. Deze leden zagen dit overigens als een verbetering ten opzichte van de huidige wet.

Welke zijn de gevolgen hiervan voor het fonds en de premieontwikkeling?

Wat de verlaging van het wettelijk uitkeringspercentage betreft sprak de aan het woord zijnde leden de verbreide spreiding van de noodzakelijke inkomensoffers wel aan. Hetzelfde geldt overigens ook voor de premieheffing met de positieve invloed op de gemiddelde premiehoogte. Verder hadden zij zich afgevraagd hoe de netto verhouding van loon ten opzichte van wettelijke uitkering in de tijd is gewijzigd.

Zijn er gegevens beschikbaar over deze ontwikkeling?

Is er inmiddels al wat meer bekend over de wijze waarop de c.a.o.-partners de semi-privatisering als gevolg van de verlaging van de wettelijke basisuitkering en inmiddels bekende overeenkomsten hebben opgelost?

De leden van de fractie van het **C.D.A.** merkten op dat krachtens artikel 17, lid 6, de minister, gehoord de SVR, regelen kan stellen omtrent onder meer hetgeen onder inkomen «in verband met arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven» wordt verstaan. Voor de werkgevers is reeds nu van belang om te weten of de bovenwettelijke uitkering in relatie tot artikel 17, lid 3 wel of niet moet worden verstaan als inkomen in verband met arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven. Zou dat wel het geval zijn dan kan het sociaal minimum na zes weken niet langer wettelijk zijn voorzien door de uitbetaling van een bovenwettelijke uitkering en moet de werkgever de uitvoering van zijn regeling aanpassen. Is de minister bereid en in staat reeds nu te verklaren dat onder de bovenwettelijke uitkering niet moet worden verstaan inkomen in verband met arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven?

¹ Samenstelling: Franssen (CDA) (voorzitter), Van Dalen (CDA), Mw. Uijterwaal-Cox (CDA), Van de Zandschulp (PvdA), Oskamp (PvdA), Heijmans (VVD), Van Tets (VVD), Mw. Vonhoff-Luijendijk (VVD), Mw. Bischoff van Heemskerck (D'66), Mw. Van Leeuwen (PSP), Hoekstra (CPN), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

In artikel 17, lid 3, is een inkomensafhankelijkheid geïntroduceerd die in tegenstelling tot de maatregel bij de AOW reeds dit jaar in werking treedt terwijl over zo'n structureel instrument eigenlijk bij de stelselherziening nog in verband met een mogelijke toeslagenwet ten principale moet worden besloten. Is dit vooruitlopen daarop wel zo verstandig omdat de bovenwettelijke uitkeringen na zes weken zullen gaan verschillen tussen gehuwden en ongehuwden op grond van een wettelijke inkomenstoets?

De werkgever die bij de normale loonbetaling een gelijke behandeling geeft, wordt nu genoopt tot een ongelijke aanvullende loonbetaling op grond van burgerlijke staat.

Is dat wel in overeenstemming met de EEG-richtlijnen en met wettelijke bepalingen voor de gelijke behandeling van mannen en vrouwen ongeacht hun burgerlijke staat bij uitbetalingen van loonvervangende uitkeringen? In artikel 17 is voor de ongehuwde werknemer (alleenstaande) geen garantie gegeven voor 70% minimumdagloon wanneer het voor het intreden van de arbeidsongeschiktheid uitbetaald loon beneden het minimumloon lag.

Vindt de minister dat niet een leemte in deze wet?

Wordt daarin nog voorzien met een nadere afwijkende regel op grond van lid 7 van artikel 17?

De aan het woord zijnde leden achtten de overgangsmaatregel een logisch complement van wetsvoorstel 18752. Zij hadden er wel moeite mee dat de bewindslieden er van uitgaan dat reeds voor de besluitvorming in het parlement, Tweede en Eerste Kamer, hetgeen in deze maatregel wordt geregeld, in het c.a.o.-overleg moet worden betrokken. Deze leden zagen de datum van 1 november 1984 als een terugwerkende kracht «op voorhand».

Zij zouden er prijs op stellen indien de minister zijn opvattingen dienaangaande nog eens duidelijk zou uiteenzetten.

De leden van de fractie van de **V.V.D.** hadden de wetsvoorstellen met gemengde gevoelens ontvangen. Zij waren het met de minister eens dat de overheid voor de wettelijk geregelde voorzieningen een eigen verantwoordelijkheid heeft, welke zij niet wil ontlopen (Handelingen Tweede Kamer, pagina 3438 r.k.). De vraag rees echter of die verantwoordelijkheid ertoe dwingt op dit moment de wettelijke uitkeringspercentages aan te passen dan wel of deze stroomlijning niet te gelegener tijd zou kunnen gebeuren. Immers, als de werkgevers de bovenwettelijke aanvulling op het ziekengeld (nagenoeg) blijven uitbetalen – twijfelen de bewindslieden hier overigens nog aan? – zal slechts sprake zijn van een «ombuiging» in de meest letterlijke zin: het verleggen van een financiële last van de publiek-rechtelijke collectieve middelen naar de privaatrechtelijke. Van een directe lastenverlichting voor de schatkist zal – ook in de aangeboden wetsvoorstellen – geen sprake zijn. Deze leden verbaasden zich dan ook ietwat over het genoemde alternatief voor het eventueel niet-doorgaan van de voorgestelde maatregelen: bezuinigingen op de minimum-uitkeringen. Het gevolg hiervan zou immers wél voordelig voor de schatkist uitpakken, en dit voordeel is, zoals gezegd, in de wetsvoorstellen niet voorzien. In meer wijder verband vroegen deze leden of in het politieke spraakgebruik de uitdrukkingen «bezuinigen» en «ombuigen» wel voldoende uit elkaar worden gehouden.

Zij vroegen voorts waarom de bewindslieden de wetsvoorstellen op 1 april willen laten ingaan – gezien het in bovenstaande geschetste. Dit verlangen maakt een gedegen behandeling in dit Huis van de juridisch en technisch vrij ingewikkelde materie nagenoeg onmogelijk.

Waarom is als ingangsdatum voor de wetswijziging niet gekozen een tijdstip, waarop naar verwachting de belangrijke cao's zouden kunnen zijn vernieuwd bijvoorbeeld 1 juli? Dit zou waarschijnlijk maatregelen als voorzien in wetsvoorstel 18753 overbodig hebben gemaakt.

Kan de minister de expiratiedatum van de belangrijke cao's – liggend tussen 1 november en 1 juli – verstrekken?

Hoeveel cao's zijn reeds afgesloten?

Welke maatregelen inzake het ziekengeld zijn hierin opgenomen? De leden van de fractie van de **V.V.D.** stelden tot hun genoegen vast, dat het amendement-Weyers-Nijhuis inzake de inkomensonafhankelijkheid bij de minimum dagloonbepalingen gedurende de eerste zes weken 90% van de zieke werknemers hiervan vrijwaart, zij het dat ze het element van inkomensafhankelijkheid in de sociale verzekeringen onaanvaardbaar blijven vinden. Zij hadden kunnen vaststellen dat de staatssecretaris tijdens de discussie aan de overzijde vrij snel van zijn «beginsel» terzake (Handelingen Tweede Kamer, pagina 3449 m.k.) is afgestapt.

Mogen zij hieruit de conclusie trekken dat het de staatssecretaris toch meer gaat om een – aan onderhandelingen onderhevig – «sedert enige jaren gehanteerd beleidsuitgangspunt dat een minimumbescherming op het minimumloon alleen moet worden geboden aan wie daaraan werkelijk behoefte heeft» (Handelingen Tweede Kamer pagina 3446 rk) dan om een aan tijd en omstandigheden ontstegen absoluut principe?

Zou de staatssecretaris na de verwarde discussies aan de overzijde over de vraag of het midden- en kleinbedrijf de rekening van inkomensonafhankelijke minimumdaglonen moet betalen, hierover nog eens duidelijk zijn mening willen geven?

Deze leden vroegen de staatssecretaris vervolgens of, nu dat datum van inwerkingtreden drie maanden is vertraagd, ook pas op 1 oktober premie zal worden geheven over de bovenwettelijke uitkeringen van de WAO/AAW.

De leden van de fracties van de **P.v.d.A.**, de **P.S.P.**, de **S.G.P.** en het **G.P.V.** wilden zich in dit verslag onthouden van het stellen van vragen en het maken van opmerkingen. Wel behielden zij zich het recht voor tijdens de openbare beraadslaging nader in te gaan op met deze wetsvoorstellen samenhangende onderwerpen.

De voorzitter van de commissie,
Franssen

De griffier van de commissie,
Mevrouw Dijkstra-Liesveld